

Thomas Lundeberg avvisar påståenden om forskningsfusk

Vetenskapsrådets sakkunniga riktade i förra veckan allvarlig kritik mot forskning som bedrivits av Thomas Lundeberg, före detta professor vid Karolinska institutet. I media, bland annat också i LT förra veckan, beskrevs det som anklagelser om fusk.

– Att jag blir uppringd av dagspressen två dagar innan jag får rapporten i min hand, är en anmärkningsvärd tågordning, säger Thomas Lundeberg. Jag känner en total maktlöshet och rättslöshet över att inte få möjlighet att korrigera uppenbara felaktigheter och att sedan bli uthängd som fuskare i medier-na.

Flera kolleger till Thomas Lundeberg har också hört av sig till Läkartidningen, inte bara för att visa sitt stöd utan också för att påtala den komplexitet som omger historien. Professor Bo Rydqvist vid Karolinska institutet framhåller att det i huvudsak är en enda

person som ligger bakom en serie av anklagelser och polis-anmälningar mot Thomas Lundeberg. Att så är fallet kommenteras inte i utredningen.

– Upprinnelsen till hela historien är stridigheter om patent i bolag som jag har tillsammans med personen i fråga, säger Thomas Lundeberg.

Innan KI beslöt att be Vetenskapsrådet om hjälp hade etiska rådet vid KI friat Thomas Lundeberg från misstankar om all form av fusk. Trots detta beslöt Thomas Lundeberg år 2003 att begära avsked från sin tjänst som professor.

– Jag såg ingen annan utväg. I forskarvärlden räcker en anmälan om fusk för att du inte längre ska få några anslag, säger Thomas Lundeberg.

I april 2004 bad KI Vetenskapsrådet att utreda befarat forskningsfusk av Thomas Lundeberg och en av hans tidigare doktorander. Anmäla-

ren, som också var en tidigare doktorand, hävdade att den manliga doktoranden och tidigare partnern, skulle ha stulit material från hennes egen forskning.

– Så ligger det inte till. Men eftersom det saknas dokumentation från 1990-talets början så står ord mot ord, säger Thomas Lundeberg som också förklarar att anmälan tillkommit efter uppmaning från den person som han har patentkonflikten med.

Medarbetare som tagit del av rapporten anser att sakkunnigas utlåtande både är luddigt och innehåller formella sakfel.

– Bland annat hänvisas det till regelverk från år 1996–2002 medan anmälningarna gäller forskningsarbeten gjorda långt tidigare, påpekar de.

Bo Rydqvist har också invändningar mot att de utreder patentansökningarnas utformning, trots att dessa är

bolagshandlingar och inga vetenskapliga dokument.

Thomas Lundeberg medger att fel har begåtts, men att de har varit utan uppsåt. Han framhåller att den konflikt som fanns mellan doktoranderna (ovan) gjorde att alla rutiner vid laboratoriet sågs över och att en laboratorieansvarig anställdes 1997 för att kvalitetssäkra verksamheten.

När det gäller avsaknaden av dokumentation åberopar han tioårsregeln som innebär att material kasseras efter 10 år. Studierna utfördes för 11–18 år sedan och varken doktorand, djuravdelning eller institution har kvar material.

Vetenskapsrådets expertgrupp kring oredlighet i forskning lämnar troligtvis sin slutgiltiga bedömning vid sammanträdet i mars.

Amelie Cardell

amelie.cardell@lakartidningen.se

»Det är en fördel om chefen är läkare«

På kursen undervisade två konsulter i kommunikation och grupputveckling, och två representanter från Läkarförbundets chefsförening berättade om sina erfarenheter.

Hur var det?

– Jätteintressant, vi är oerhört nöjda. Det var första gången, vi har aldrig gjort det förut.

Varför höll ni kursen?

– Ledarskap är jätteviktigt eftersom det är en så stor del av läkaryrket oavsett karriärväg. Som kliniskt verksam är man ledare för vårdteamet i det vanliga vårdarbetet och även för patienterna. Men på de flesta orter har man ingen bra ledarskapsutbildning, och

Några frågor till Hanna Åsberg, ordförande i Medicine studerandes förbund som i helgen anordnade ledarskapskurs i Linköping för 26 förtroendevalda från hela landet.

på vissa har man ingen alls.

Varför inte, tror du?

– De medicinska fakulteterna har väldigt stor frihet att lägga sina kursplaner och utbildningen har kanske inte hängt med i samhällsutvecklingen.

Kursen kostade 70 000 kronor. Hur känns det att använda medlemmarnas pengar till

något som ni anser borde ingå i allas grundutbildning?

– Det är ju egentligen fel. Samtidigt blir man lite frustrerad. Kursen kan kanske bli en hjälp att ta med i diskussionen hemma så att vi får med ledarskapsutbildning i grundutbildningen.

Något särskilt som du lärde dig?

– Jag kände igen ganska mycket. Men en grej som jag inte tänkt på: I en grupp, om en person är passiv så tar den personen väldigt mycket energi, de andra funderar på vad personen tänker, och den energin är inget som för gruppen framåt. Därför är det viktigt att engagera alla. Det kommer jag att tänka på i framtiden.

Spelar det någon roll vilken yrkesgrupp chefen tillhör?

– Vi tycker det är en fördel om chefen är läkare, men det är andra personliga egenskaper som är viktiga också.

Elisabet Ohlin

elisabet.ohlin@lakartidningen.se